

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ซื้อผักปลอดสารพิษ
ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวมัจฉินทร์ ปิยะรักษ์

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจเกษตร)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ พิศุล โคว์สุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
อาจารย์ ดร.พรสิริ สืบพงษ์สังข์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลจากผู้ซื้อผักปลอดสารพิษ ที่กำหนดจากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 191 รายจากร้านค้า 3 แห่งที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมในการเลือกซื้อผักปลอดสารพิษ ความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้ซื้อผักปลอดสารพิษ โดยใช้สถิติศึกษาและวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมในการซื้อผักปลอดสารพิษ โดยใช้สถิติไคสแควร์ (chi-square test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และวัดระดับความคาดหวังและระดับความพึงพอใจด้วยมาตรวัดของ Likert (Likert scale)

ผลการศึกษาได้ พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นหญิง เป็นผู้ที่มีการศึกษาและหน้าที่การงาน รวมถึงภาระความรับผิดชอบในครัวเรือนที่อยู่ในระดับที่สามารถซื้อผักปลอดสารพิษมาบริโภคเพื่อความปลอดภัยและเพื่อสุขภาพได้ดีในระดับหนึ่ง ผลที่ได้จากการเปรียบเทียบวัดระดับความคาดหวังและความพึงพอใจที่ได้รับทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความต้องการของผู้บริโภค ด้านราคา ด้านความสะดวกในการซื้อ และด้านวิธีการสื่อสารกับผู้บริโภคพบว่า ผู้บริโภคกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคาดหวังที่จะได้รับในทุกด้านที่กล่าวมา มากกว่าระดับความพึงพอใจที่ได้รับจากการซื้อผักมาบริโภค ส่วนในด้านพฤติกรรมในการเลือกซื้อ พบว่าส่วนใหญ่ซื้อเพราะเพื่อนแนะนำ มีการบริโภคมาเป็นระยะเวลาพอสมควร โดยมีการซื้อผักทั่วไปมาบริโภคร่วมด้วยโดยให้เหตุผลว่า เพราะผักปลอดสารพิษหาซื้อได้ยากและมีแหล่งขายน้อย การซื้อแต่ละครั้งจะเน้นเรื่องความสดใหม่และดู

ตราวันที่ผลิตและหมดอายุ คุณความน่าเชื่อถือโดยจะซื้อในวันทำงานช่วงเที่ยงเป็นต้นไป และเมื่อนำผลการศึกษามาทำการทดสอบเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดตัวแปรอิสระคือ บัณฑิตส่วนบุคคล กับตัวแปรตามคือพฤติกรรมและความคาดหวังว่าการบริโภคผักปลอดสารพิษจะทำให้มีสุขภาพแข็งแรง มีคุณภาพเหมาะสมกับราคา มีเอกสารเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับผักปลอดสารพิษ ด้วยสถิติไคสแควร์ (chi-square test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการทดสอบได้พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับยี่ห้อ ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง สื่อโทรทัศน์ พนักงานขายและสื่อใบปลิว ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความคาดหวังว่าการบริโภคผักปลอดสารพิษจะทำให้สุขภาพแข็งแรง และค่าใช้จ่ายต่อครั้ง อาชีพมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายต่อครั้งและสื่อโทรทัศน์ รายได้มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังว่าผักปลอดสารพิษจะมีคุณภาพเหมาะสมกับราคา และค่าใช้จ่ายต่อครั้ง ที่อยู่ปัจจุบันมีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือของร้านจำหน่ายผักปลอดสารพิษและพนักงานขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษาในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของประกิจ (2541:126) ที่พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความรู้ เจตคติและการปฏิบัติทางสุขภาพอนามัยของคน สอดคล้องกับศิริวรรณและคณะ (2538) และกันตพร (2548) ในเรื่องความคาดหวังของผู้บริโภค

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริโภค คือ ควรมีการตรวจสอบความปลอดภัยของผักที่วางขายในร้านค้า รวมทั้งเพิ่มชนิดของผักที่ขายให้มากขึ้น ควรปรับราคาผักปลอดสารพิษไม่ให้มีความแตกต่างจากผักทั่วไปในท้องตลาดมากนัก และเพิ่มสถานที่จัดจำหน่ายให้มากขึ้น พร้อมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ร้านค้าให้เป็นที่รู้จัก และมีการติดป้ายรับรองความปลอดภัยในตัวสินค้า

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา คือ ควรส่งเสริมให้ผู้ผลิตและผู้ซื้อมีการรวมกลุ่มกันทำระบบการตลาดที่ผู้บริโภคสามารถให้การสนับสนุนผู้ผลิต ควรมีการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผักปลอดสารพิษให้มากขึ้น ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายมากขึ้น ทั้งจาก ร้านค้าและตลาดนัดผักปลอดสารพิษ ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้ซื้อผักปลอดสารพิษระหว่างผู้ซื้อจากร้านค้าผักปลอดสารพิษโดยตรง กับผู้ซื้อจากตลาดนัด รวมถึงอาจศึกษาความแตกต่างในคุณลักษณะผู้ซื้อและไม่ซื้อผักปลอดสารพิษ

Independent Study Title Customers' Expectation and Satisfaction in Buying Pesticide-free Vegetables in Mueang District, Chiang Mai Province

Author Miss Mujalin Piyarak

Degree Master of Science (Agribusiness)

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Phikul Kowsuwan Advisor

Lect. Dr. Pornsiri Suebpongsung Co-advisor

ABSTRACT

This study used questionnaires to collect data from one hundred and ninety-one pesticide-free vegetable buyers randomly selected from three stores in Muang District, Chiang Mai Province and was aimed at (1) exploring buying behavior (2) expectations and (3) satisfaction among pesticide-free vegetable buyers. Statistics were used to study, analyze and determine mean, standard deviation and percentage values. Chi-square test were used to determine the relationship between demographic factors and behavior in buying pesticide-free vegetables with statistical significance set at 0.05. Expectations and satisfaction were measured with a Likert Scale.

According to the findings, most of the consumers were females with educations, occupations and household responsibilities enabling them to buy pesticide-free vegetables to consume for safety and good health. In comparing the expectations and satisfaction in terms of four aspects, namely, consumer demand, price, purchase convenience and communication with consumers, found the consumers in the sample group to have higher expectation levels than satisfaction in purchasing vegetables. With regard to buying behavior, most of the samples were found to have purchased at the recommendations of friends. Furthermore, the samples had been buying ordinary vegetables for consumption for a long time because pesticide-free vegetables are

difficult to buy with fewer sale sources. Each purchase was focused on freshness by looking at seals for production and expiration dates and viewing reliability by buying at noon on a business day. When the findings were tested to determine the relationships among the variables involved by setting independent variables as personal factors and setting dependent variables as consumer behavior and expectations of good health for consumers from pesticide-free vegetable consumption, proper quality in terms of price and documents disseminating news and information regarding pesticide-free vegetables with chi-square test by setting statistical significance at 0.05. The test results revealed age to be related to brand, cost per purchase, television media, salespersons and leaflets. The level of the study was found to be related to expectations of good health from pesticide-free vegetable consumption and cost per purchase. Occupation was found to be related to cost per purchase and television media. Income was related to expectations of suitable pesticide-free vegetable quality in terms of price and cost per purchase. Current address was found to be related to reliability of pesticide-free vegetable scores and salespersons with statistical significance.

The findings of this study concurred with the study of Prakit (1998:126) who found different educational attainments to influence the knowledge, attitude and health practices of people in concurrence with Siriwan and colleagues (1995) and Kantaporn (2005) on the issue of consumer expectations.

Consumer opinions and recommendations were that pesticide-free vegetables sold in stores should be tested and vegetable variety should be increased. Pesticide-free vegetable prices should not be much different from vegetables in the market and there should be more distribution facilities with public relations to make stores known and labels to guarantee product safety.

The researcher's opinions and recommendations are that pesticide-free vegetable producers and buyers should be promoted in forming marketing groups in which consumers can support producers. Furthermore, pesticide-free vegetable distribution channels should be increased. Concerning recommendations for future research, future studies should be conducted in sample groups with more variety from pesticide-free vegetable stores and markets. Future studies should compare pesticide-free vegetable consumer behaviors between the consumers who buy directly from pesticide-free vegetable stores and consumers who buy from markets together with investigations into the differences in consumer characteristics and consumers who do not purchase pesticide-free vegetables.